

Oponentní posudek

Universita Karlova Praha
Lékařská fakulta v Plzni
Ústav sociálního lékařství

Gerontologie v primární péči

Disertační práce
MUDr. Rudolf Červený
Plzeň 2008

Oponent

Doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc

Úvod

Disertační práce pojednává o aktuálních tématech, které v současnosti řeší primární péče i celé zdravotnické systémy a vlády ve vyspělých státech světa. Stárnutí populace se stává čím dál tím větším problémem jak z hlediska poskytování LPP tak i z hledisek organizace zdravotnických systémů a zejména zabezpečení dostatečných finančních zdrojů. Bez zapojení primární péče nelze uvedený problém řešit. Jaká má však být role primární péče, jaká má být role sekundární a terciární zdravotní péče a jak zapojit do řešení problematiky i sociální systém a občany daného státu to jsou otázky, na které není jednoznačná universální odpověď. Každý stát tyto složité otázky řeší na základě svých možností, tradic, zkušeností a většina zemí realizuje nebo je před zásadními změnami v této oblasti. Proto považuji zvolené téma za nanejvýš aktuální, které může pomoci při řešení této problematiky v ČR.

Práce je logicky dělena a cíle i metodika řešení jsou jasně formulovány. Textová část má 46 stran, 3 tabulky, 6 obrázků a 2 grafy. Nedílnou součástí je 5 příloh. Práce je dobře čitelná. Z technických připomínek mám následující:

- nejsou očíslovány grafy na str. 37 a 38
- na str. 5 je nejasná věta „ K relativnímu stárnutí může docházet i při početním úbytku starých lidí při značném zastoupení generace dětí v celkové populaci“.
- na str. 40 je nejasná věta „ Tedy malý pokles tlaku (či nárůst) vede překvapivě na velký pokles albuminurie.“
- v práci jsou jen ojedinělé překlepy. Uvedené formální chyby, ale nemají vliv na kvalitu obsahu práce.

Kap. 1

V úvodu autor podává přehled o současném obecném stavu problematiky gerontologie a vysvětluje pojmy, se kterými dále v disertaci pracuje. Zdůrazňuje složitost ve stanovení arbitrární hranice pro definici stáří a správně zdůrazňuje důležitost sociální gerontologie což se v ČR ukazuje jako jeden z velkých problémů zejména ke vztahu k zdravotnímu systému. Popisuje přehled činností PL v uvedených oblastech zejména při péči o chronické pacienty. Popisuje hlavní problémy a skupiny onemocnění, které nabývají v uvedené věkové skupině na důležitosti a zmiňuje se i o problematice paliativní péče.

Kap. 2.

Cíle práce jsou dobře stanoveny a zohledňují jak teoretické tak i praktické skutečnosti, které jsou o této problematice známy. Oponent považuje za velmi vhodné rozdělení celé problematiky do tří oblastí, kde první dvě jsou významné z hlediska praktického, třetí doplňuje i teoretický pohled při řešení uvedené problematiky.

V subkapitolách 2.1.1. až 2.1.6.5. autor rozebírá jednotlivé aspekty, které je potřeba sledovat při řešení chirurgických onemocnění geriatrických pacientů a nutnosti dalších vyšetření v rámci celkového hodnocení pacientů před chirurgickým výkonem. Zvláště rozebírá vyšetření, která jsou nezbytná z pohledu geriatrických pacientů a běžně se nehodnotí. Uvádí rozdělení povinností mezi lékaři primární péče a sekundární či terciární péče podle hodnocení předoperačního rizika v kategorizaci ASA a spektrum vhodných vyšetření a hodnocení i v dalších oblastech jako je kardiovaskulární systém, respirační systém, metabolismus seniorů a i hodnocení kognitivních funkcí a celkové zdatnosti a soběstačnosti u této skupiny obyvatel.

V subkapitole 2.2.1. až 2.3.6. autor uvádí problematiku a rizika farmakoterapie u geriatrických pacientů, zmiňuje faktory ovlivňující výsledný efekt farmakoterapie ve stáří

s jejich praktickými důsledky na LPP v primární péči, které jsou zdůrazněny v subkapitole 2. 2. 10 v povinnostech lékaře při preskripci geriatrickým pacientům, z nichž ne všechny jsou v praxi v primární péči u většiny PL dodržovány.

Ve třetí části v subkapitolách 2.3.1 až 2.3.6 se zabývá problematikou obezity u geriatrických pacientů a jednotlivými možnostmi jejího ovlivnění a rozebírá problematiku mikroalbuminurie jako prognostického faktoru u obézních pacientů s hypertenzí.

Kap 3.

Zvolené metody zpracování. Metody řešení byly vhodně zvoleny a umožňují naplnění stanovených cílů práce.

Kap 4

Výsledky disertační práce. V kapitole autor popisuje jednotlivé výsledky, které byly získány v rámci realizace disertační práce. V uvedených oblastech se jedná zejména o návod pro PL jak správně postupovat v rámci indikací a provádění předoperačních vyšetření seniorů a na jaká úskalí a rizika je nezbytné v uvedené činnosti myslet. V druhé části je možné vyzvednout porovnání nákladovosti na vyšetření (výkony) a farmakoterapii u seniorů a jejich korelaci s předpoklady zdravotních pojišťoven. Autor konstatuje, že získané poznatky potvrzují značné disproporce mezi realitou a stanovenými indexy ZP jak v rámci vyšetření, tak i farmakoterapie. Zejména závažná je podstatně nákladnější farmakoterapie než jsou předpoklady zdravotních pojišťoven což může mít negativní vliv na kvalitu poskytované LPP. V třetí části autor statisticky zhodnotil výskyt mikroalbuminurie u vybraných obézních pacientů a jeho souvislost s TK. Potvrdil nutnost komplexní terapie uvedených pacientů, která může vést k velkému ovlivnění uvedených parametrů.

Kap. 5

Závěry

S uvedenými konstatováními i návrhy je možné souhlasit a oponent nemá podstatných připomínek. Jejich realizace by se měla stát jednou z priorit v rámci poskytování LPP v primární péči a to jak cestou odborných tak i profesních společností praktických lékařů, kterých je autor členem výborů (SVL ČLS JEP a SPL ČR) tak i jejich prostřednictvím k vyvinutí tlaku na ZP a MZ v uvedených oblastech.

Použitá literatura-uvedené zdroje (119) jsou relevantní a plně odpovídají obsahu a zaměření práce.

Publikační činnost autora-uvedená část dokládá bohaté publikační aktivity autora a obsahuje celkem 15 publikací a 16 sdělení, což překračuje obvyklé požadavky.

Oponent má následující dotaz: zda a jakým způsobem si autor představuje realizaci výsledků své disertační práce do praxe v primární péči ČR?

Závěr oponenta

Celkově lze hodnotit předloženou práci kladně. Podle názoru oponenta autor vhodně zvolil téma i metodiku k naplnění stanovených cílů, které byly splněny. Tato práce odpovídá obvyklým nárokům na disertační práci. Oponent doporučuje práci k obhajobě a udělení titulu Ph.D.

Doc.MUDr.Svatopluk Býma, CSc.